

3. "VOX PATRUM U OJCA ŚWIĘTEGO JANA PAWŁA II

Dnia 23 października 1983 r. kilku członków Zespołu Redakcyjnego /ks.dr hab. Franciszek Drączkowski, ks.dr Augustyn Eckmann, ks.dr Stanisław Longosz, doc.dr hab. Krystyna Stawecka, dr Alicja Stępniewska/ znajdujących się wówczas w Rzymie, wręczyło podczas prywatnej audiencji Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II 4 pierwsze zeszyty "Vox Patrum" z dedykacją i podpisami: "Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II cztery początkowe zeszyty tworzącego się pierwszego polskiego periodyku patrystycznego z prośbą o błogosławieństwo - członkowie Zespołu Redakcyjnego". Ojciec Święty zainteresował się projektem polskiego czasopisma patrystycznego, tym bardziej, że jest ono organem Międzywydziałowego Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL, założonego również przy jego poparciu przez zmarłą przed trzema laty ś.p. prof.dr Leokadię Małunowiczównę, którą znał osobiście i dwukrotnie z uczestnikami organizowanego przez nią sympozjum gościł w swoim pałacu w Krakowie. Jej marzeniem był w przyszłości periodyk poświęcony problematyce antyku chrześcijańskiego. Ojciec Święty dłuższą chwilę rozmawiał z członkami Zespołu, wypytyując o ich zainteresowania i kwalifikacje naukowe. Na koniec Ojciec Święty powiedział: "Błogosławie wam, wydawajcie dalej". Sam fakt wręczenia i aprobaty Jana Pawła II są niewątpliwie wielkim wydarzeniem w tworzącej się historii "Vox Patrum" i będą podtrzymywać na duchu jego redaktorów.

4. WYWIAD DLA RADIA WATYKAŃSKIEGO NA TEMAT "VOX PATRUM"^x

W naszym programie gościmy dziś ks.dra Stanisława Longosza kierownika pracowni Międzywydziałowego Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL, twórcę i redaktora naczelnego pierwszego polskiego periodyku patrystycznego "Vox Patrum", znanego naszym słu-

x Wywiadu udzielono 28 października 1983 r.

chaczm ze współpracy w przygotowywaniu rubryki "Z pism Ojców Kościoła", Dziś chcielibyśmy jednak mówić o "Vox Patrum" - "Głosie Ojców", Czy mógłby nam Ks. Doktor, coś na ten temat powiedzieć?

Dziękuję za zaproszenie. Najpierw jednak pragnę zaznaczyć, że pismo nasze, mimo iż od połowy roku 1981 ukazały się 4 zeszyty, nie jest jeszcze formalnie czasopismem, ale wydawnictwem seryjnym, z ciągłą roczną paginacją, ukazującym się w miarę możliwości dwa razy w roku z dołączoną uwagą "do wewnętrznego użytku". Nie wolno nam jeszcze zaznaczać ani rocznika, ani numeru. Ponieważ w minionym okresie wypracowało już, naszym zdaniem, swój ostateczny profil, ze wszystkimi przewidywanymi działami, planujemy w najbliższych miesiącach wystąpić z prośbą do Księdza Rektora Uniwersytetu, ażeby zwrócił się z postulatem do odpowiednich władz państwowych i kościelnych o podniesienie go do rangi oficjalnego polskiego czasopisma patrystycznego, publikowanego przez Międzywydziałowy Zakład Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL. Gdyby nam się to udało, to faktycznie byłoby to pierwsze w kulturze polskiej specjalistyczne czasopismo naukowe, poświęcone problematyce starożytnego chrześcijaństwa. Analogiczne specjalistyczne periodyki posiadają tylko Włochy, Hiszpania, Holandia, RFN, i Francja.

Otrzymaliśmy właśnie ostatni, 400 stronicowy 4 zeszyt "VOX PATRUM". W spisie jego treści widzę wiele działów i kopalnię patrystycznych informacji. Czy każdy zeszyt będzie miał tak bogatą strukturę i treść?

Owszem, w minionym okresie staraliśmy się w ogniu dyskusji wypracować jak najdoskonalszy model periodyku, który zaspokajałby potrzeby wszystkich interesujących się w Polsce antykiem chrześcijańskim. Zaczęliśmy od 100-stronicowego patrystycznego biuletynu informacyjnego, prosząc o uwagi i sugestie naszych prenumeratorów; Pod ich wpływem zaczęliśmy dodawać coraz to nowe działy i rozdziały, aż doszliśmy do obecnego, jak się wydaje, pełnego modelu, dostosowanego do polskich warunków i potrzeb periodyku patrystycznego. Każdy zeszyt zawierał będzie w miarę możliwości 5 działów:

dokumenty, artykuły, przekłady, recenzje i dział informacyjny. Ten zaś ostatni obejmuje 6 rozdziałów: sprawozdania z różnych polskich i zagranicznych sympozjów patrystycznych, bibliografie antyku chrześcijańskiego w Polsce, roczne i tematyczne, związane z różnymi rocznicami i jubileuszami patrystycznymi, zapowiedzi wydawnicze informujące o podejmowanych i rozpoczętych w naszym kraju naukowych pracach i tłumaczeniach, by niepotrzebnie nie podejmować tych samych tematów, informacje zawierające wiadomości z polskiego i światowego życia patrystycznego, In memoriam, czyli wspomnienia pośmiertne o odchodzących wybitnych postaciach i badaczach antyku chrześcijańskiego i wreszcie przegląd czasopism zawierający zestaw artykułów dotyczących starożytności chrześcijańskiej znajdujących się w polskich i zagranicznych czasopismach biblioteki uniwersyteckiej KUL.

Wracając do wyżej wyliczonych działów zaznaczyć należy, że jesteśmy chyba jedynym pismem patrystycznym na świecie, podającym systematycznie w polskim tłumaczeniu dokumenty Najwyższego Urzędu Nauczycielskiego Kościoła dotyczące Ojców lub roczniowych wydarzeń starożytności chrześcijańskiej, które zamieszczamy w I dziale. Dział II stanowią artykuły patrystyczne z obcojęzycznymi streszczeniami. Kolejny dział przekłady, zawiera tłumaczenia niewielkich dzieł lub okruców patrystycznych, dla których brakło miejsca w dużych patrystycznych seriach tłumaczeniowych. Tutaj też stwarzamy możliwość startu dla początkujących tłumaczy literatury wczesnochrześcijańskiej. Wreszcie 4 dział: recenzje zawiera omówienia książek patrystycznych. Tak rozplanowany zeszyt ma szansę, naszym zdaniem, ukazać całokształt życia patrystycznego nie tylko w Polsce, ale i na świecie. Abyśmy zaś mogli być odnotowywani w bibliografiach zagranicznych, dołączamy spis rzeczy również w obcym języku.

Jest to więc bardzo rozległa tematyka, której opracowanie wymaga zapewne wiele wysiłku i poszukiwań. Ile osób pracuje nad tym? W zespole redakcyjnym widzę 12 osób, znanych i utytułowanych. Czy wszyscy mają czas na czynną współpracę?

Tak na dobrą sprawę opracowaniem każdego zeszytu zajmują

się zaledwie 3, a ostatnio nawet 2 osoby etatowo pracujące w Zakładzie: Pani Alicja Stępniewska, polonistka, doktor nauk humanistycznych, odpowiedzialna za stronę stylistyczną i ja, filolog klasyczny i doktor nauk patrystycznych, odpowiedzialny za stronę merytoryczną i organizacyjną. Pozostali członkowie redakcji są raczej konsultorami i recenzentami nadsyłanych materiałów, a mianowicie: ks.dr Andrzej Bober SJ, znany w Polsce tłumacz tekstów patrystycznych, autor antologii patrystycznej i długoletni wykładowca patrologii na Wydziale Teologicznym KUL, doc.dr habilitowany Tadeusz Dobrzeński, kierownik Katedry Historii Sztuki Średniowiecznej na KUL; ks.dr hab. Franciszek Drączkowski pełniący obowiązki kierownika Katedry Patrologii na KUL; ks.dr Augustyn Eckmann, filolog klasyczny i badacz św. Augustyna; doc.dr hab. Barbara Filarska, kierownik Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL i kierownik Katedry Archeologii i Sztuki Wczesnochrześcijańskiej; doc.dr hab. Krystyna Stawecka, kierownik Katedry Neolatynistyki KUL; ks.doc.hab. Jan Śrutwa, kierownik Katedry Historii Kościoła Starożytnego; ks.dr Franciszek Szulc, historyk dogmatów, interesujący się judeochrześcijaństwem; ks.doc.dr hab. Henryk Wójtowicz, kierownik Sekcji Filologii Klasycznej, u którego studenci piszą prace magisterskie z dziedziny antyku chrześcijańskiego.

Pozwoli Ksiądz Doktor, że zadam niedyskretne, ale konkretne pytanie: - Czy decyzja założenia tego rodzaju pisma jak Wasze, byłaby w jakiś sposób odpowiedzią na zapotrzebowanie społeczne; na ogół bowiem mówi się, że społeczeństwo polskie, w przeciwieństwie do włoskiego, nigdy nie było zbytnio zainteresowane problematyką starożytnego chrześcijaństwa; nawet w wyższych seminariach duchownych patrologia bywa często uważana za przedmiot drugorzędny. Czy macie wielu odbiorców? Jak sobie radzicie finansowo przy obecnych kryzysowych trudnościach?

Nakład naszego pisma wynosi aktualnie 500 egzemplarzy, starych prenumeratorów mamy obecnie 432, resztę przeznaczamy na różnego rodzaju wymiany do bibliotek i instytucji uniwersyteckich; około 25 egzemplarzy wysyłamy do bibliotek zagranicznych. W kraju zaś odbiorcami naszego pisma są nie tylko wykładowcy dyscyplin

patrystycznych, biblioteki wyższych seminariów duchownych czy zakonów, ale również, wielu nieznanych nam bliżej ludzi świeckich: filologów, historyków, a nawet filozofów, którzy piszą do nas i proszą o wpisanie ich na listę stałych prenumeratorów. Nierzadko również nadsyłają swoje uwagi, propozycje, czy materiały do opublikowania. Dowodem zapotrzebowania społeczeństwa polskiego na publikacje z dziedziny antyku chrześcijańskiego są szybko znikające z półek księgarskich wszelkiego rodzaju pozycje patrystyczne: monografie czy przekłady pism Ojców Kościoła. I w naszym wypadku, pierwsze 3 zeszyty "Vox Patrum" są już całkowicie wyczerpane. Warto tu przypomnieć, że pierwsze 4 zeszyty wręczyliśmy również, podczas prywatnej audyencji 23 X br. Ojcu św. Janowi Pawłowi II.

Jeśli zaś chodzi o stronę finansową, to i my się faktycznie borykamy z dużymi trudnościami. Koszt, np. produkcji ostatniego 400-stronicowego zeszytu "Vox Patrum" wyniósł więcej, niż ustalona wcześniej całoroczna prenumerata. Tak jest jednak ze wszystkimi specjalistycznymi periodykami uniwersyteckimi, które nie są rentowne i muszą być dofinansowywane z kasy uniwersytetu. I my dotąd korzystaliśmy z dotacji Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL. Mamy nadzieję, że Ksiądz Rektor nadal będzie nam pomagał i nie pozwoli, by tylko z racji finansowych upadła nasza inicjatywa, która przecież wywodzi się z uniwersytetu.

Dziękujemy bardzo Księdzu Doktorowi za współpracę z nami i za udzielony wywiad oraz życzymy zarówno księdzu, jak i całemu zespołowi redakcyjno-wydawniczemu: Szczęść Boże w dalszej pracy.

5: HAGIOGRAFIA ŁAŃSKA W IV-VII WIEKU

Jest to temat urządzanych tradycyjnie przez Instytut Patrystyczny "Augustinianum" w Rzymie XII Dni Augustiańskich, które w tym roku miały miejsce 5-7 maja. Symposium zgromadziło patrologów nie tylko z terenu Italii, ale także z zagranicy. Z Polski uczestniczył niżej podpisany. Jak każdego roku, tak i tym razem